

Міністерство освіти і науки, молоді та спорту України
Харківський національний педагогічний університет
імені Г.С. Сковороди
Природничий факультет
Кафедра здоров'я людини та корекційної освіти

ПЕДАГОГІКА ЗДОРОВ'Я

Збірник наукових праць
Всеукраїнської науково-практичної конференції,
присвяченої Міжнародному Дню здоров'я
7 квітня 2011 року

Харків-2011

УДК 371.7+376
ББК 51.1(4УКР)0+74.580.053.34
П24

Редакційна колегія:

Головний редактор – **Микитюк О. М.**, докт. пед. наук, професор, проректор з наукової роботи, зав. кафедри анатомії та фізіології людини ХНПУ імені Г.С. Сковороди

Заступник головного редактора – **Бойчук Ю.Д.**, докт. пед. наук, професор, зав. кафедри здоров'я людини та корекційної освіти ХНПУ імені Г.С. Сковороди

Рекомендовано Вченою Радою Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди
(протокол № 1 від 18 лютого 2011 р.)

П24 **Педагогіка здоров'я:** збірник наукових праць Всеукраїнської науково-практичної конференції / За загальною редакцією проф. О.М. Микитюка. – Х.: ХНПУ ім. Г.С. Сковороди, 2011. – 356 с.

Збірник містить наукові праці, які присвячені висвітленню результатів психолого-педагогічних досліджень щодо збереження та формування здоров'я дітей, учнівської та студентської молоді. Розглянуті методолого-теоретичні основи педагогіки здоров'я; сучасні підходи до створення здоров'язбережувального освітнього середовища в навчальному закладі; роль фізичного виховання у збереженні здоров'я; психолого-педагогічні основи профілактики шкідливих звичок та соціально-небезпечних захворювань; здоров'язбережувальні освітні технології; актуальні проблеми корекційної педагогіки та сучасних інклюзивних процесів у загальноосвітніх навчальних закладах.

Члени редколегії:

Синьов В. М., докт. пед. наук, професор, академік НАПН, директор Інституту корекційної педагогіки та психології НПУ імені М. П. Драгоманова

Іонова О. М., докт. пед. наук, професор, зав. кафедри природничо-математичних наук ХНПУ імені Г. С. Сковороди

Горашук В.П., докт. пед. наук, професор, зав. кафедри фізичної реабілітації та валеології ЛНУ імені Тараса Шевченка

Гончаренко М.С., докт. біол. наук, професор, зав. кафедри валеології ХНУ імені В.Н. Каразіна, президент Української Асоціації валеологів

Харченко Л. П., докт. біол. наук, професор, декан природничого факультету ХНПУ імені Г. С. Сковороди

Страшко С. В., канд. біол. наук, професор, зав. кафедри медико-біологічних та валеологічних основ охорони життя і здоров'я НПУ імені М. П. Драгоманова

Волкова І.В., зав. Центру формування здорового способу життя Харківської академії неперервної освіти

Проскурняк О.І. Формування комунікативних навичок в процесі становлення соціального здоров'я учнів зі зниженим інтелектуальним розвитком.....	311
Прохоренко Л.І. Проблема мотиваційного компоненту саморегуляції у дітей з порушеним інтелектом.....	314
Пушкаренко В. Підготовка дитини з вадами слуху у родині до навчання в інклюзивному навчальному закладі.....	318
Ревуцька О.В., Бредун Т.В. Профілактика та корекція зубощелепних аномалій та мовленнєвих порушень.....	320
Рібцун Ю.В. Особливості артикуляційної моторики у дітей п'ятого року життя із ФФНМ.....	328
Сінопальнікова Н.М. Структура професійної підготовки вчителя-логопеда.....	334
Стефанова К. Особенности речевого розвитку детей дошкольного возраста с ДЦП.....	337
Хребтова Н.П. Порушення письма як причина шкільних труднощів та шкільної дезадаптації у молодших школярів.....	340
Христова Т.Є., Казаков Є.О., Казакова С.М. Особливості фізичної реабілітації при дисплазії суглобів у дітей 3-5 років на поліклінічному етапі.....	344

ПІДГОТОВКА ДИТИНИ З ВАДАМИ СЛУХУ У РОДИНІ ДО НАВЧАННЯ В ІНКЛЮЗИВНОМУ НАВЧАЛЬНОМУ ЗАКЛАДІ

Любов до дитини народжується раніше її появи на світ. З майбутнім малюком пов'язано багато надій і мрій. Всі батьки хочуть, щоб їх дитина була здорова і щаслива. Але ось в дім приходить біда – малюк не чує. Горе батьків велике! Їм важко повірити, що найдорожча для них істота ніколи не почує милого голосу, щебетання птахів, музики... Але найстрашніше, що порушення слуху може стати перешкодою в оволодінні мовленням, пізнанні світу і спілкуванні з людьми. Батькам необхідно зібрати всі свої зусилля і допомогти своїй дитині подолати ці труднощі. Тому вони повинні швидко навчитися правильно реагувати і почати керувати процесом обстеження та потребами дитини в розвитку, лікуванні та освіті [3, с.19].

Все більше батьків, що чують, бажають бачити свою дитину не в спеціальній школі для дітей з вадами слуху, яка може бути розташована досить далеко, а в загальноосвітньому навчальному закладі за місцем проживання. Причин цього багато, але одна з основних – це небажання бачити свою дитину, яка спілкується жестовою мовою. Інклюзивний навчальний заклад – це загальноосвітня школа, яка забезпечує інклюзивну освіту як систему освітніх послуг, тобто адаптує навчальні програми та плани, фізичне середовище, методи та форми навчання, використовує існуючі в громаді ресурси, залучає батьків, співпрацює з фахівцями для надання спеціальних послуг відповідно до різних освітніх потреб дітей, створює позитивний клімат у шкільному середовищі [1, с.9]. Щоб бажання батьків здійснилося, необхідно виконати низку заходів, які допоможуть підготувати дитину до інклюзивного навчання.

Спочатку важливо обстежити слухову функцію дитини, щоб дізнатися ступінь і характер втрати слуху. Далі необхідно ретельно підібрати слухові апарати, які допоможуть дитині у її подальшому розвитку. Для батьків буде дуже корисним вести щоденник, у який можна записувати як дитина реагує на звуки. Це також допоможе вам побачити результат, якого дитина досягла зі слуховими апаратами, а також допоможе почувати себе впевненіше, коли виникатимуть проблеми. Вести таке спостереження вам може допомогти сурдопедагог. Заняття з сурдопедагогом є найважливішою складовою розвитку (розумового і мовленнєвого) вашої дитини. Батьки повинні розуміти, що тільки їх щоденне спілкування з дитиною відкриє їй оточуючий світ, сформує мовлення як засіб комунікації.

Навчитися використовувати залишковий слух – повільний та складний процес. Батьки повинні мати схему стадій розвитку слуху та мовлення так, щоб вони могли визначити на якій стадії їх дитина, які робить кроки. Деякі з них можуть бути дуже малими, але всі вони є шляхом до можливості чути та

говорити. У дітей розвивається розуміння ще до того, як будуть вимовлені її перші слова. Коли дитина починає слухати і розуміти те, що чує, то мовлення часто слідує відразу за цим. Як батькам, вам дуже важливо продовжувати говорити, жартувати, співати, а також видавати різні інші звуки, стимулюючи дитину до мовлення. Якщо у вас є запитання щодо прогресу вашої дитини, то необхідно порадитися з аудіологом, сурдопедагогом.

Діти, які не чуять, можуть бути чудовими читачами. Дослідження показали, що здатність розуміння, читання та писання в комплексі має прямий зв'язок з успішним розумінням усного мовлення. Батьки повинні вживати слова, які для них є звичними і пояснювати їх так, як би вони це робили з будь якою дитиною. Ви можете допомогти своїй дитині розвивати здібності читання та писання за допомогою щоденних коротких вправ з використанням щоденників, записників та інших.

Можна надати поради як батькам, так і вчителям загальноосвітніх шкіл стосовно правил спілкування з нечуючою дитиною:

- одночасно не повинна говорити більше ніж одна особа;
- людина, яка говорить повинна це робити чітко, зрозуміло та добре модульованим голосом;
- повернутися до співрозмовника, щоб надати можливість бачити рух губ;
- створення умов для спілкування, які полегшать дитині розуміння співрозмовників, наприклад, круглий стіл, добре освітлення тощо [2, с.26].

Батьки відіграють головну роль в розвитку та освіті своєї дитини, тому що власне вони будуть тими, хто обере тип освіти для дитини і буде підтримувати її в навчанні. Батьки мають знати про різні комунікативні можливості дітей з вадами слуху: усне мовлення, жестову мову, дактилювання. Вони повинні прийняти власне рішення стосовно спілкування і бути впевненими, що воно є правильним для їхньої дитини з вадами слуху. Дуже скоро батьки зрозуміють, яка система навчання є найефективнішою для неї – спеціальний чи загальноосвітній навчальні заклади.

Отже, батькам потрібно прикладати багато зусиль, щоб дитина росла і розвивалась як повноцінний громадянин своєї держави, мала змогу зайняти поряд з іншими достойне місце в суспільстві, реалізувати свої здібності і бути щасливою.

Література

1. Колупаєва А.А. Діти з особливими освітніми потребами та організація їх навчання: наук.-мет. посібник / А.А. Колупаєва, Л.О. Савчук. – К.: Науковий світ, 2010. – (Серія “Інклюзивна освіта”).
2. Назарина В.В. Як допомогти розвиватися дитині, яка не чує. Діти з особливими потребами: поради батькам / за ред. В.І. Бондаря, В. В. Засенка). - К.: Науковий світ. - 2004.
3. Шматко Н.Д., Пельмская Т.В. Если малыш не слышит...: Пособие для учителя. - 2-е изд., перераб. - М.: Просвещение, 2003.